

Cynllun Gweithredu - Ebrill 2021

Strategaeth Galluogi Cynaliadwyedd Amgylcheddol 2018-2023 (Ail-lunio 2021)

Nod sylfaenol - Prifysgol sy'n ffynnu.

- Blaenoriaeth allweddol - Alinio targedau'r Brifysgol â chynlluniau Llywodraeth Cymru i ddatgarboneiddio cyrff y sector cyhoeddus erbyn 2030 a dangos cynnydd sylweddol tuag at y targedau hyn.

Dangosyddion Perfformiad Allweddol / Ffactorau Llwyddiant Cynaliadwyedd Amgylcheddol	Amcanion	Effaith Carbon	Blaenoriaeth/ Amserlen	Maes/meysydd arweiniol
<ul style="list-style-type: none"> Bod yn sero net Carbon ar gyfer cwmpas 1 a 2 erbyn 2030. Byddwn yn lleihau ein hallyriadau cwmpas 1 a 2 15% erbyn 2023. 	<ul style="list-style-type: none"> Darparu gwell seilwaith mesur a monitro ar gyfer safle peilot a nodwyd. 	Cwmpas 1 a 2	2021/2022	CNZB/Ystadau a Chyfleusterau Campws
	<ul style="list-style-type: none"> Datblygu Cynllun Rheoli Carbon wedi'i gostio ar gyfer ystâd y Brifysgol 2021-2030 	Cwmpas 1, 2 a 3	Rhagfyr 2021 UCHEL	
	<ul style="list-style-type: none"> Prosiect Monitro ac Olrhain: galluogi adolygiad o gynnydd tuag at niwtraliaeth carbon trwy ddadansoddi taflwybrau perfformiad blynyddol ar draws pob cwmpas. Nodi adnoddau a methodolegau i wella prosesau casglu data. 	Cwmpas 1, 2 a 3	2021/2022 UCHEL	
	<ul style="list-style-type: none"> Sicrhau bod ffynonellau adnewyddadwy yn cael eu mabwysiadu ar gyfer yr holl gyfleustodau ar draws yr holl adeiladau sy'n eiddo ac ar brydles (Defnydd trydan - Tariff gwyrdd; Defnydd o nwy - Nwy gwyrdd; Defnydd dŵr) 	Cwmpas 1 a 2	Trydan (dan berchnogaeth) CYFLAWN	

			Nwy a Dŵr 2022/2023	
	<ul style="list-style-type: none"> Yr holl brosiectau adnewyddu ac adeiladu o'r newydd i ddilyn Safon Gofynion Mecanyddol Trydanol ac Adeiladu (SBEMR). Allyriadau Carbon adeilad newydd ar waith i fod o leiaf SERO neu gadarnhaol (h.y., amsugno carbon yn hytrach na gollwng carbon) yn ystod unrhyw gyfnod calendr treigl o dri mis, ond mewn unrhyw achos, amsugno yn y tymor gros dros unrhyw flwyddyn dreigl. 	Cwmpas 1 a 2	2021 UCHEL	
<ul style="list-style-type: none"> Modelu carbon er mwyn sefydlu costau cylch oes ar gyfer pob adeilad ac ased newydd yn seiliedig ar ddisgwyliad realistig o oes pob ased. 	<ul style="list-style-type: none"> Pob adeilad yn y dyfodol i fod yn ddi-garbon. Cynnal adolygiad carbon o uwch gynllunio ystâd y brifysgol i lywio ein dealltwriaeth tymor hwy o allyriadau. Sicrhau partneriaeth gyda thimau dylunio ac adeiladu i sicrhau bod dull glanio meddal yn cael ei reoli tuag at feddiannu adeiladau newydd ym mhob briff dylunio adeilad newydd am hyd at 3 blynedd er mwyn manteisio i'r eithaf ar berfformiad carbon adeilad: https://ukbimframework.org/wp-cynnwys/uwchlwythiadau/2019/11/GSL_Report_PrintVersion.pdf 	Cwmpas 1, 2 a 3	2021/2022	Ystadau a Chyfleusterau Campws/ Cyllid

Nod sylfaenol - Prifysgol gadarn.

- Blaenoriaeth allweddol - Gwella bioamrywiaeth ein campws drwy blannu peillwyr ar draws ein mannau gwyrdd.

Dangosyddion perfformiad allweddol/ Ffactorau Llwyddiant Cynaliadwyedd Amgylcheddol	Amcanion	Effaith carbon	Blaenoriaeth/ Amserlen	Maes/meysydd arweiniol
Byddwn yn gwella seilwaith gwyrdd y Brifysgol drwy leihau	<ul style="list-style-type: none"> Datblygu Cynllun Gweithredu Gwydnwch Ecosystemau a Bioamrywiaeth (ERBAP) 	ES Cyffredinol	2020 CYFLAWN	Grŵp Llywio Bioamrywiaeth/

amodau amgylcheddol ystâd werdd y Brifysgol 30% erbyn 2023.	• Penodi Swyddog Bioamrywiaeth	ES Cyffredinol	2021	Ystadau a Chyfleusterau Campws/
	• Cynnal arolwg llawn o'r ystâd werdd a chychwyn camau a nodwyd yn unol â'r ERBAP. Cardiff-University-ERBAP-November-2020.pdf	ES Cyffredinol	2021/2023	
	• Parhau i weithio mewn partneriaeth â'r Ddinas a'n cymdogion i ddatblygu coridorau ERB.	ES Cyffredinol	Yn mynd rhagddo	
	• Mabwysiadu cynllun achredu campws sy'n addas i ddraenogod.	ES Cyffredinol	2021/2022	
	• Ymrwymo i fenter Peillwyr-gyfeillgar Llywodraeth Cymru ar draws adeiladau'r Brifysgol gan gynnwys creu plannu blodau gwylt/cyfeillgar i wen yn a datblygu gerddi cymunedol o amgylch campws y Brifysgol.	ES Cyffredinol	Yn mynd rhagddo	

Nod sylfaenol - Prifysgol iachach.

- Blaenoriaeth allweddol - Darparu rhaglen newid ymddygiad sy'n hyrwyddo materion ac egwyddorion cynaliadwyedd i staff a rhanddeiliaid.

Dangosyddion perfformiad allweddol / Ffactorau Llwyddiant Cynaliadwyedd Amgylcheddol	Amcanion	Effaith carbon	Blaenoriaeth/ Amserlen	Maes/meysydd arweiniol
• Cyflwyno rhaglen newid ymddygiad wedi'i thargedu i'r holl staff a myfyrwyr	• Parhau i fabwysiadu rhaglen newid ymddygiad UCM SOS 'Effaith Werdd' gyda phwyslais sy'n gysylltiedig ag adeiladu.	Cwmpas 1, 2 a 3	Cyflwyniad blynyddol	Diogelwch a Lles Staff
	• Adolygu ac ymgorffori cynaliadwyedd amgylcheddol o fewn hyfforddiant gorfodol staff gan gynnwys rhoi sesiynau ymsefydlu staff a myfyrwyr a datblygu hyfforddiant llythrennedd carbon.	Cwmpas 1, 2 a 3	2021 UCHEL	Deon Cyswllt ES / Diogelwch a Lles Staff / Ysgolion
	• Cynnal rhaglen o weithgareddau ymgysylltu gan gynnwys wythnos Gynaliadwyedd flynyddol a digwyddiadau'r Fforwm Cynaliadwyedd trwy gydol flynyddyn ar themâu trawsbynciol.	Cwmpas 1, 2 a 3	Digwyddiad blynyddol	Deon ES / Diogelwch a Lles Staff

	<ul style="list-style-type: none"> Datblygu polisi bwyd cynaliadwyedd (cylch bywyd llawn) gan weithio yn unol â 24 egwyddor 'Bwydleni Newid'. Ystyried achrediad fel Cymdeithas Bwytai Cynaliadwy (SRA) i yrru a darparu rhaglen cynaliadwyedd bwyd swyddogol y Brifysgol. 	Cwmpas 3	Polisi CYFLAWN 2019 Diwygiad 2021	Ystadau a Chyfleusterau Campws
	<ul style="list-style-type: none"> Dewis cynhyrchion Masnach Deg Ardystiedig ar gyfer bwyd a diod sy'n cael eu mewnfario o wledydd tlotach, er mwyn sicrhau bargaen deg i gynhyrchwyr syddo dan anfantais. Cynnal ein hachrediad Masnach Deg Prifysgolion gan barhau i gynnig amrywiaeth gynhwysfawr o gynhyrchion Masnach Deg a chodi ymwybyddiaeth. 	Cwmpas 3	2021	Ystadau a Chyfleusterau Campws

- Blaenoriaeth allweddol - Mesur ac yna gostwng allyriadau carbon o deithio drwy ddefnyddio dulliau llai llygrol a hyrwyddo technoleg amgen.

Dangosyddion perfformiad allweddol / Ffactorau Llwyddiant Cynaliadwyedd Amgylcheddol	Amcanion	Effaith carbon	Amserlen	Maes/meysydd arweiniol
<ul style="list-style-type: none"> Byddwn yn gostwng effaith amgylcheddol milltiroedd busnes y Brifysgol. 	<ul style="list-style-type: none"> Penodi Rheolwr Gwasanaethau Cludiant, Teithio a Pharcio Carbon Isel 	Cwmpas 3	UCHEL 2021	Ystadau a Chyfleusterau Campws
	<ul style="list-style-type: none"> Cynnal adolygiad o deithio rhyngwladol a lleol i gynnig ystod o gynigion strategol, proses a pholisi i lywio Strategaeth Deithio newydd, gan gynnwys mabwysiadu cod ymddygiad i gefnogi diwylliant carbon isel. 	Cwmpas 3	UCHEL 2021	CNZB / Deon (iaid) ES/ Cyfleusterau Ystadau a Champws
	<ul style="list-style-type: none"> Cynnal adolygiad o barcio'r Brifysgol i gefnogi ac alinio'n well â'r Cynllun Teithio Cynaliadwy gan gynnwys y potensial i glustnodi incwm parcio i ariannu mentrau teithio cynaliadwy. 	Cwmpas 3	2021	Ystadau a Chyfleusterau Campws
	<ul style="list-style-type: none"> Fel rhan o Uwchgynllun yr Ystadau (adnewyddu), byddwn yn ystyried argymhellion Cynllun Teithio'r Brifysgol. 	Cwmpas 3	2021/2022	Datblygu Ystadau, Ysgolion Academiaidd a Gwasanaethau Proffesiynol
	<ul style="list-style-type: none"> Byddwn yn mynd ati ar unwaith i geisio ffyrdd o liniaru allyriadau carbon hediadau tramor staff a myfyrwyr. 	Cwmpas 3	2021/2022	CNZB

	<ul style="list-style-type: none"> Byddwn yn gweithio gyda'r prosiect 'Ffyrdd Gwell o Weithio' i gefnogi a hyrwyddo'r defnydd o ddewisiadau amgen technolegol i leihau'r angen i deithio, i gefnogi dysgu, addysgu a chydweithio e.e., offer cydweithredu Microsoft Office 365 a Blackboard Collaborate i gefnogi myfyrwyr ar leoliad, cyrsiau ar-lein i ddysgwyr ledled y byd, a Learn Plus ar gyfer ffrydio digwyddiadau byw. 	Cwmpas 3	2021/2022	Ffyrdd Gwell o Weithio / TG Prifysgol
--	--	----------	-----------	---------------------------------------

Nod sylfaenol - Prifysgol sy'n gyfrifol yn fyd-eang

- Blaenoriaeth allweddol - Byddwn yn gostwng ein galw am nwyddau a gwasanaethau nad ydynt yn gynaliadwy, ac yn cynhyrchu cyn lleied o wastraff â phosibl.

Dangosyddion perfformiad allweddol / Ffactorau Llwyddiant Cynaliadwyedd Amgylcheddol	Amcanion	Effaith carbon	Blaenoriaeth/ Amserlen	Maes/meysydd arweiniol
<ul style="list-style-type: none"> Byddwn yn blaenoriaethu ac yn rhoi'r gorau'n raddol i ddefnyddio bagiau plastig untro a fydd yn gwella'r cyfleusterau ailgylchu. Drwy ddilyn yr hierarchaeth o ran gwastraff, byddwn yn gweithio tuag at gyflawni targed Llywodraeth Cymru ar gyfer ailgylchu, sef 70% erbyn 2024/25 	<ul style="list-style-type: none"> Gweithredu ailgylchu 7 ffrwd ar draws y campws academaidd a phreswylfeydd. 	Cwmpas 3	2021 CYFLAWN	Ystadau a Chyfleusterau Campws
	<ul style="list-style-type: none"> Datblygu Strategaeth Lleihau Gwastraff, cynllun gweithredu a chyfathrebu (gan gynnwys plastigau untro) 	Cwmpas 3	2022/2023	Cyfleusterau Ystadau a Champws / Campws

<ul style="list-style-type: none"> Erbyn 2023, byddwn yn lleihau ein gwastraff a anfonir at ERF/RDF i ddim mwy na 30% (blwyddyn waelodlin 2017/18) yn unol â thargedau Llywodraeth Cymru (nid yw'n cynnwys gwastraff peryglus ac adeiladu). 				
--	--	--	--	--

- Blaenoriaeth allweddol – Caffael nwyddau a gwasanaethau mewn ffordd gyfrifol, gan gymryd i ystyriaeth eu heffaith.
- Asesir pob contract newydd a chontractau wedi'u hadnewyddu sydd dros £25,000 gan ddefnyddio asesiad risg cynaliadwyedd a/neu Asesiad Effaith.

Dangosyddion perfformiad allweddol / Ffactorau Llwyddiant Cynaliadwyedd Amgylcheddol	Amcanion	Effaith carbon	Blaenoriaeth/ Amserlen	Maes/meysydd arweiniol
<ul style="list-style-type: none"> Bod yn sero net Carbon ar gyfer cwmpas 3 cyn 2050. 	<ul style="list-style-type: none"> Darparu dadansoddiad manylach o allyriadau a gynhyrchir gan y gadwyn gyflenwisy'n ffurfio 48% o gyfanswm yr allyriadau sy'n llywio ail-werthuso allyriadau Cwmpas 3. Datblygu a gweithredu fframwaith caffael cyfrifol a chynaliadwysy'n caniatáu i'r holl gaffaeliadau priodol gynnwys a gwerthuso meini prawf costio bywyd cyfan, cynaliadwyedd amgylcheddol a dyfarnu gwerth cymdeithasol. Datblygu a gweithredu fframwaith rheoli contractau sy'n galluogi'r Brifysgol i qyflawni'r buddion cynaliadwyedd 	Cwmpas 3	UCHEL 2021	CNZB / Caffael
		Cwmpas 3	2021	
		Cwmpas 3	2022	

	amgylcheddol a gwerth cymdeithasol a sicrheir trwy weithdrefnau tendro.			
--	---	--	--	--

- Blaenoriaeth allweddol - Byddwn yn hyrwyddo addysg a lledaenu gwybodaeth am gynaliadwyedd ac yn galluogi myfyrwyr a staff i wneud newidiadau cadarnhaol i'n heffaith amgylcheddol
- Blaenoriaeth allweddol - Sicrhau bod Nodau Datblygu Cynaliadwy'r Cenhedloedd Unedig (SDGs) a chynaliadwyedd amgylcheddol yn cael eu hymgorffori ym mhob proses academaidd a busnes gan gynnwys digwyddiadau mewnol ac allanol.

Dangosyddion perfformiad allweddol / Ffactorau Llwyddiant Cynaliadwyedd Amgylcheddol	Amcanion	Effaith carbon	Blaenoriaeth/ Amserlen	Maes/meysydd arweiniol
<ul style="list-style-type: none"> • Byddwn ymhlith yr 50 uchaf ar restr THE Impact erbyn 2023. 	<ul style="list-style-type: none"> • Byddwn yn cynnal ein hardystiad ISO14001:2015. 	ES Cyffredinol Cwmpas 1, 2 a 3	Yn mynd rhagddo	Diogelwch a Lles Staff
Fel llofnodwyr Cytundeb EAUC, byddwn yn parhau i gyflwyno adroddiad blynyddol am ymgorffori Nodau Cynaliadwy'r Cenhedloedd Unedig yn holl weithgareddau'r Brifysgol.	<ul style="list-style-type: none"> • Adolygu'r holl brosesau academaidd a busnes i sicrhau bod Nodau Datblygu Cynaliadwy (SDGs) y Cenhedloedd Unedig a chynaliadwyedd amgylcheddol yn cael eu cynnwys a'u trafod gyda staff a myfyrwyr fel ystyriaeth allweddol a bod tystiolaeth o hyn ym mhob Strategaeth, Polisi ac achos busnes a gymeradwyir yn yr Ysgol; ar lefel Coleg a Bwrdd Gweithredol y Brifysgol. 	ES Cyffredinol Cwmpas 1, 2 a 3	2021/2022	Cynllunio strategol a Llywodraethu/Cofrestrwyddion
	<ul style="list-style-type: none"> • Defnyddio'r 'Pecyn Cymorth Gweithredu ar yr Hinsawdd' a ddatblygwyd gan y Comisiwn Hinsawdd ar gyfer Myfyrwyr ac Arweinwyr Addysg Uwch ac Addysg Bellach i ddarparu fframwaith ar gyfer gweithredu: https://www.eauc.org.uk/climate_action_toolkit 	ES Cyffredinol Cwmpas 1, 2 a 3	2021 UCHEL	Deon ES & CNZB
	Byddwn yn ymgysylltu â Dysgu ac addysgu i wella gwelededd addysg ar gyfer datblygu cynaliadwy trwy recriwtio hyrwyddwyr ADC a defnyddio'r rhaglen Dyfodol Cyfrifol mewn partneriaeth ag UM.	ES Cyffredinol Cwmpas 1, 2 a 3	2021/2022	Deon Cysylltiol ES Gwasanaethau Academaidd a Chefnogi Myfyrwyr/